

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації «Оцінювання потенціалу державного регулювання інноваційної діяльності підприємств», виконаної аспірантом кафедри митної справи та оподаткування Гомон Мариною Володимирівною для здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 «Економіка»

Рецензенти у складі доктора економічних наук, професора Пилипенка А. А. та кандидата економічних наук, доцента Черноіванової Г. С. рішенням вченої ради Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця (протокол № 3 від 31.08.2020 р.) призначені для проведення попередньої експертизи дисертації «Оцінювання потенціалу державного регулювання інноваційної діяльності підприємств», виконаної аспірантом кафедри митної справи та оподаткування Гомон Мариною Володимирівною для здобуття ступеня доктора філософії зі спеціальності 051 «Економіка», на основі вивчення і аналізу дисертації та наукових публікацій Гомон М. В. та за результатами фахового семінару, який відбувся на розширеному засіданні кафедри митної справи та оподаткування ХНЕУ ім. С. Кузнеця (протокол № 2 від 03.09.2020 р.) дійшли висновку про таке:

1. Науковий рівень дисертації відповідає діючим вимогам до атестації здобувачів ступеня доктора філософії, а саме Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 р. № 167, а саме:

щодо пункту 10 – дисертація є кваліфікаційною науковою працею, виконаною особисто здобувачем, характеризується єдністю змісту, має встановлену вимогами структуру: анотацію, вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел, додатки, містить наукові положення, що мають наукову новизну, істотне значення в галузі державного регулювання.

Актуальність теми дослідження.

У сучасному світі інновації посідають значне місце серед факторів економічного розвитку країни. Згідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 10.07.2019 р. № 526-р «Про схвалення Стратегії розвитку сфери інноваційної діяльності на період до 2030 року», конкурентними перевагами України є висока ємність ринку, якість вищої, середньої та професійної освіти, людський капітал. Поряд із цим бар'єрами для розвитку інновацій в Україні є недосконалість інституцій, зокрема нестабільність та неефективність влади та недосконалість державного регулювання. З метою підвищення ефективності

державного регулювання інноваційної діяльності необхідно визначити та оцінити спроможність держави здійснювати позитивний вплив на активізацію та розвиток інноваційної діяльності підприємств за допомогою застосування інструментів регулювання. Саме тому оцінювання потенціалу державного регулювання інноваційної діяльності підприємств є важливим завданням інноваційної політики України і актуалізує тему дисертації, виконаної Гомон М. В.

Актуальність роботи підтверджується також її зв'язком з науковими дослідженнями Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця за темами «Формування можливостей інноваційного розвитку в умовах євроінтеграції» (номер державної реєстрації 0118U007619), де особисто здобувачем виконано підрозділ: 3.4. Забезпечення інноваційного розвитку підприємства з урахуванням освітніх та наукових факторів; «Інноваційна складова розвитку зовнішньої торгівлі» (номер державної реєстрації 0120U102464), де особисто здобувачем виконано підрозділи: 2.2. Оцінювання рівня потенціалу державного регулювання інноваційної діяльності підприємств; 3.1. Формування регулятивного потенціалу та ефективності впливу пільгового оподаткування на інноваційну діяльність підприємства.

Наукова новизна. Результати дослідження дисертанта мають різний ступінь наукової новизни, основні положення якої полягають у такому:

удосконалено:

поняття «потенціал державного регулювання інноваційної діяльності підприємств», яке на відміну від існуючих, ґрунтується на результативному підході та робить акцент на такому видовому прояві потенціалу як можливості і за своєю суттю відображає реалізацію можливостей держави шляхом застосування інструментів державного регулювання забезпечувати стимулюючий вплив на здійснення інноваційних процесів на підприємствах шляхом створення сприятливих умов для суб'єктів інноваційної діяльності;

методичний підхід до оцінювання потенціалу державного регулювання інноваційної діяльності підприємств, що у порівнянні з наявними, передбачає формування комплексної системи показників за компонентами інноваційної діяльності підприємств, ефективності діяльності підприємств та державного стимулювання підприємств, які об'єднані в інтегральні показники та якісно інтерпретовані на основі граничних інтервалів шкал і критеріїв, що дозволяє визначити аспекти державного регулювання, які позитивно або негативно впливають на здійснення інноваційної діяльності підприємствами;

змістовність принципів формування та реалізації потенціалу державного регулювання інноваційної діяльності підприємств, що на відміну від наявних, згруповані за ключовими аспектами та складовими поняття потенціалу

державного регулювання інноваційної діяльності підприємств і базуються на принципах реалізації фінансової, інноваційної та податкової політики, з пріоритетністю принципу стимулювання, що дозволяє визначити складові формування та напрям реалізації потенціалу державного регулювання інноваційної діяльності підприємств;

набули подальшого розвитку:

методичний підхід до формування та реалізації потенціалу державного регулювання інноваційної діяльності підприємств, який, на відміну від існуючих, базується на складових, що становлять організаційну та функціональну структуру потенціалу державного регулювання інноваційної діяльності підприємств та в основі якого лежить трьохкомпонентна модель реалізації потенціалу державного регулювання, що дозволяє оцінити існуючі умови державного регулювання інноваційної діяльності та обґрунтувати рішення щодо впровадження і використання оптимальних інструментів державного регулювання інноваційної діяльності підприємств;

методичне забезпечення оцінки реалізації потенціалу державного регулювання інноваційної діяльності підприємств, яке на відміну від існуючих, представляє послідовну оцінку компонент доцільності, результативності та ефективності впровадження і застосування інструментів регулювання, що дає змогу обґрунтовувати практичні рекомендації щодо підвищення рівня потенціалу державного регулювання за рахунок впровадження і застосування спеціальних методів та інструментів державної підтримки інноваційної діяльності підприємств.

Практична цінність розробок підтверджується їх застосуванням у діяльності державними адміністраціями та підприємствами з метою ефективного планування інноваційної діяльності, зокрема: у діяльність ТОВ «УРСК» прийняті до впровадження принципи реалізації потенціалу державного регулювання інноваційної діяльності підприємств, що дозволило визначити складові формування потенціалу державного регулювання інноваційної діяльності підприємств, що засвідчує довідка №151/31 від 20.02.2019 р.; ТОВ «ХАРПРОД» був прийнятий методичний підхід до оцінювання рівня потенціалу державного регулювання інноваційної діяльності підприємств, що дозволяє визначити аспекти державного регулювання, які мають вплив на впровадження інноваційної діяльності на підприємствах, що засвідчує довідка №200/1 від 10.06.2020 р.; Ізюмська районна рада Харківської області прийнятий до впровадження методичний підхід до формування та реалізації потенціалу державного регулювання інноваційної діяльності підприємств, що засвідчує довідка № 128/01-31 від 25.06.2020 р.

Оформлення дисертації відповідає діючим вимогам, затвердженим Наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. № 40. Робота виконана в науковому стилі, її зміст викладено в логічній послідовності розв'язування завдань дослідження.

Щодо пункту 11 – всі наукові результати дисертації опубліковані, апробація результатів є достатньою. У відкритому друці за темою дисертації опубліковано 15 праць, у тому числі: стаття у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку і Європейського Союзу (Чеська Республіка), 9 статей в наукових фахових виданнях України і статей, що входять до міжнародних наукометричних баз, 5 тез доповідей та матеріалів конференцій. Загальний обсяг опублікованих праць за темою дисертації становить 6,12 ум.-друк. арк., з них особисто здобувачеві належить 5,9 ум.-друк. арк.

В опублікованих працях здобувача повністю відображено сутність та зміст отриманих результатів дослідження та їхня наукова новизна. Результати дослідження доповідались і отримали позитивну оцінку на міжнародних науково-практичних конференціях. З огляду на це апробація результатів дисертаційної роботи є достатньою.

Публікації, що відтворюють наукові результати дисертації:

Статті, у періодичних наукових виданнях інших держав, які входять до Організації економічного співробітництва та розвитку та Європейського Союзу:

1. Гомон М. В. Формування та реалізація потенціалу державного регулювання інноваційної діяльності підприємств. *Evropský časopis ekonomiky a managementu*. 2020. Svazek 6, Vydání 3. С. 23–30 (*Index Copernicus*).

Статті у фахових виданнях України і наукових виданнях, що входять до міжнародних наукометричних баз:

2. Гомон М. В. Реалізація регулятивного потенціалу податкових пільг в інноваційній діяльності підприємства. *Вісник ОНУ*. 2017. № 4 (57). С. 41–45 (*Index Copernicus*).

3. Гомон М. В. Зв'язок регулятивного потенціалу пільгового оподаткування з інноваційним потенціалом підприємства. *Управління розвитком*. 2018. № 2. С. 54–59 (*Index Copernicus*).

4. Гомон М. В. Нормативно-правове забезпечення податкового стимулювання інноваційної діяльності в Україні. *Приазовський економічний вісник*. 2018. № 4 (09) С. 16–19 (*Index Copernicus*).

5. Гомон М. В. Оцінка результативності пільгового оподаткування інноваційної діяльності. *Причорноморські економічні студії*. 2019. № 38. С. 53–56 (*Index Copernicus*).

6. Гомон М. В. Теоретичне обґрунтування структурних елементів регулятивного потенціалу пільгового оподаткування інноваційної діяльності. *Вчені записки ТНУ ім. В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2020. Том 31 (70) № 1. С. 47–51 (*Index Copernicus*).

7. Тищенко В. Ф., Островський Д. М., Гомон М. В. Оцінювання регулятивного потенціалу пільгового оподаткування інноваційної діяльності підприємства. *Інститут бухгалтерського обліку, контроль та аналіз в умовах глобалізації*. 2020. №. 1. С. 59–71 (*Index Copernicus*).

Особистий внесок здобувача: обґрунтовано послідовність та склад етапів методичного підходу до оцінювання регулятивного потенціалу пільгового оподаткування інноваційної діяльності підприємства.

8. Гомон М. В. Оцінювання рівня потенціалу державного регулювання інноваційної діяльності підприємств. *Економіка та держава*. 2020. № 6. С. 220–224 (*Index Copernicus*).

9. Гомон М. В. Сутність потенціалу державного регулювання інноваційної діяльності підприємств та принципи його реалізації. *Агросвіт*. 2020. № 12. С. 101–106 (*Index Copernicus*).

10. Гомон М. В. Обґрунтування компонент оцінки реалізації потенціалу державного регулювання інноваційної діяльності підприємств. *Економіка. Фінанси. Право*. 2020. № 6/1. С. 6–10 (*Index Copernicus*).

Публікації за матеріалами конференцій:

11. Гомон М. В. Застосування податкових стимулів розвитку інноваційної діяльності у контексті світового досвіду. *Економічний потенціал сталого розвитку країни: сучасний стан, тенденції та проблеми відтворення: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 22-23 грудня 2017 р.)*. Львів, 2017. С. 35 – 38.

12. Гомон М. В. Державне регулювання інноваційної діяльності в Україні. *Актуальні проблеми розвитку галузевої економіки та логістики: матеріали V Науково-практичної конференції з міжнародною участю (Харків, 20-21 квітня 2017 р.)*. Харків: НФаУ, 2017. С. 228 – 230.

13. Гомон М. В. Регулятивний потенціал пільгового оподаткування інноваційної діяльності. *Проблеми формування та розвитку інноваційної інфраструктури: виклики постіндустріальної економіки: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Львів, 18-19 травня 2017 р.)*. Львів, 2017. С. 122 – 123.

14. Гомон М. В. Регулятивний вплив податкових пільг на розвиток інноваційної діяльності в Україні. *Економічний розвиток і спадщина Семена Кузнеця*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 1-2 червня 2017 р.). Харків: ХНЕУ ім. Семена Кузнеця, 2017. С. 268 – 270.

15. Гомон М. В. Оцінка ефективності пільгового оподаткування інноваційної діяльності в Україні. *Економічний розвиток і спадщина Семена Кузнеця*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (Харків, 31 травня-1 червня 2018 р.). Харків: ХНЕУ ім. Семена Кузнеця, 2018. С. 39 –41.

2. Науковий рівень дисертації відповідає діючим вимогам пункту 12 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 р. № 167 – **всі наукові результати, що виносяться на захист і висвітлені у дисертації, одержані особисто здобувачем.** Дисертаційна робота є самостійно виконаною кваліфікаційною науковою працею, в якій викладено авторський підхід до розробки теоретичних і методичних положень та рекомендацій щодо оцінювання потенціалу державного регулювання інноваційної діяльності підприємств.

У дисертаційній роботі особисто автором здійснено уточнення поняття «потенціал державного регулювання інноваційної діяльності підприємств» та визначено його сутність; визначено основні тенденції та оцінено поточний стан економічного та організаційно-правового забезпечення державного регулювання інноваційної діяльності в Україні; розглянуто інструментарій державного регулювання інноваційної діяльності та здійснено оцінку державного стимулювання інновацій, ґрунтуючись на аналізі досвіду зарубіжних країн; виявлено основні тенденції державного регулювання інноваційної діяльності підприємств; удосконалено методичний підхід до оцінювання потенціалу державного регулювання інноваційної діяльності підприємств; здійснено оцінювання рівня потенціалу державного регулювання інноваційної діяльності підприємств; розроблено методичний підхід до формування та реалізації потенціалу державного регулювання інноваційної діяльності підприємств; уточнено змістовність принципів реалізації потенціалу державного регулювання інноваційної діяльності; здійснено оцінку реалізації потенціалу державного регулювання за компонентами доцільності, результативності та ефективності впроваджених інструментів регулювання; удосконалено методичне забезпечення ефективності реалізації потенціалу державного регулювання інноваційної діяльності підприємств.

Усі результати, які винесено автором на захист, отримані самостійно і містяться в опублікованих роботах. У роботах, опублікованих у співавторстві, використані тільки ті ідеї, положення та розрахунки, які є результатом

особистих наукових пошуків. Особистий внесок дисертанта у колективні наукові роботи конкретизовано у списку праць здобувача, наведеному вище.

3. Загальний висновок. Подана на рецензування дисертаційна робота «Оцінювання потенціалу державного регулювання інноваційної діяльності підприємств» здобувача Гомон Марини Володимирівни відповідає спеціальності 051 – «Економіка», відповідає вимогам до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії, а саме вимогам пунктів 9, 10, 11 і 12 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 р. № 167.

Автор роботи, Гомон Марина Володимирівна, може бути представленою до публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації на здобуття ступеня доктора філософії в галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» зі спеціальності 051 «Економіка».

4. Рішенням фахового семінару, проведеного на розширеному засіданні кафедри митної справи та оподаткування (протокол № 2 від 03.09.2020 р.), УХВАЛИЛИ:

1. Визнати, що дисертаційна робота «Оцінювання потенціалу державного регулювання інноваційної діяльності підприємств» здобувача Гомон Марини Володимирівни відповідає спеціальності 051 – «Економіка».

2. Визнати, що Гомон Мариною Володимирівною опубліковано по темі дисертації 15 наукових праць, які розкривають основний зміст дисертації, відображають наукову новизну отриманих результатів і відповідають вимогам пунктів 11 і 12 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 р. № 167.

3. Визнати, що дисертаційна робота «Оцінювання потенціалу державного регулювання інноваційної діяльності підприємств» здобувача Гомон Марини Володимирівни відповідає вимогам, що ставляться до дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора філософії, а саме вимогам пунктів 9, 10, 11 і 12 Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою КМУ від 06.03.2019 р. № 167.

4. Рекомендувати вченій раді університету розглянути у якості опонентів за дисертацією Гомон Марини Володимирівни на тему «Оцінювання потенціалу державного регулювання інноваційної діяльності підприємств» таких учених:

Карінцева Олександра Іванівна, доктор економічних наук, доцент, завідувач кафедри економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування, Сумський державний університет, Міністерство освіти і науки України;

Шипуліна Юлія Сергіївна, доктор економічних наук, доцент, професор кафедри економічної кібернетики та маркетингового менеджменту, Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут», Міністерство освіти і науки України.

5. Рекомендувати дисертацію Гомон М. В. на тему «Оцінювання потенціалу державного регулювання інноваційної діяльності підприємств» до публічного захисту у спеціалізованій вченій раді за спеціальністю 051 «Економіка» після її утворення рішенням МОН України та опублікування на сайті МОН України відповідного наказу.

Рецензенти:

д. е. н, професор,
завідувач кафедри обліку і бізнес-консалтингу
ХНЕУ ім. С. Кузнеця

А. А. Пилипенко

к. е. н, доцент, доцент кафедри
менеджменту та бізнесу
ХНЕУ ім. С. Кузнеця

Г. С. Черноіванова

14.09.2020 р.

Підписи засвідчую:
вчений секретар ХНЕУ ім. С. Кузнеця

О. В. Писарчук